

BOSNA I HERCEGOVINA  
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE  
VRHOVNI SUD  
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE  
Broj: 09 0 K 045675 24 Kž 2  
Sarajevo, 15.03.2024. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Sonje Radošević kao predsjednice vijeća, Ismete Mujanović i dr. sc. Mirze Hukeljića kao članova vijeća, uz sudjelovanje Senide Kurtović kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog A.D., zbog krivičnog djela Ubistvo iz člana 166. stav 1., u vezi sa članom 28. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbi branitelja optuženog A. D., izjavljenoj protiv rješenja Kantonalnog suda u Sarajevu broj 09 0 K 045675 24 Kv 3 od 11.03.2024. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 15.03.2024. godine, donio je

R J E Š E N J E

Žalba branitelja optuženog A.D. se djelimično uvažava, pa se rješenje Kantonalnog suda u Sarajevu broj 09 0 K 045675 24 Kv 3 od 11.03.2024. godine ukida i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

O b r a z l o ž e n j e

Rješenjem Kantonalnog suda u Sarajevu broj 09 0 K 045675 24 Kv 3 od 11.03.2024. godine, tačkom jedan izreke, prema optuženom A.D., protiv kojeg se vodi krivični postupak zbog krivičnog djela Ubistvo iz člana 166. stav 1., u vezi sa članom 28. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH), produžen je pritvor na osnovu odredbe člana 146. stav 1. tačka a) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH) za naredna 2 (dva) mjeseca tako da se, po tom rješenju, pritvor ima računati od 11.03.2024. godine i može trajati do 11.05.2024. godine ili do druge odluke suda. Istim rješenjem, tačkom dva izreke, odbijen je kao neosnovan prijedlog Kantonalnog tužiteljstva Kantona Sarajevo u optužnici broj T09 0 KT 0190447 23 od 23.02.2024. godine za produženje pritvora optuženom A.D. u dijelu kojim se produženje pritvora predlaže po osnovu člana 146. stav 1. tačka b) ZKP FBiH.

Protiv navedenog rješenja žalbu je izjavio branitelj optuženog A.D., advokat Damir Beglerović iz Sarajeva, zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primjene materijalnog prava i bitne povrede odredaba krivičnog postupka, s prijedlogom da se žalba uvaži i pobijano rješenje preinači, tako da se optuženom ukine mjera pritvora ili umjesto pritvora odrede mjere zabrane ili da se pobijano rješenje ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak i odlučivanje.

Ovaj sud je ispitao pobijano rješenje u granicama žalbenih navoda branitelja optuženog, i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 321. u vezi sa članom 338. ZKP FBiH, pa je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Pobijajući navedeno rješenje zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka branitelj optuženog u žalbi ističe da je odbrana optuženog, na ročištu povodom prijedloga za produženje pritvora održanom dana 11.03.2024. godine, jasno ukazala na činjenicu da postoji bitna povreda odredaba krivičnog postupka, cijeneći da je optuženi potpisao punomoć za zastupanje po drugom izabranom branitelju, pa je shodno članu 63. stav 1. ZKP FBiH mandat branitelja po službenoj dužnosti pretao kada je umjesto postavljenog branitelja optuženi uzeo drugog branitelja, dok je sud imao obavezu razriješiti postavljenog branitelja, što nije učinio. Takvo postupanje prvostepenog suda, po stavu iz žalbe, ne osigurava optuženom odgovarajuće zastupanje u postupku jer, iako je branitelj po službenoj dužnosti na održanom ročištu za produženje pritvora iznio odbranu, treba imati u vidu da je optuženi u tom trenutku imao izabranog branitelja koji je bio prisutan na navedenom ročištu, pa je kontradiktoran stav suda da odbranu pruža advokat po službenoj dužnosti i pored izabranog branitelja, što je u potpunosti protivno odredbama člana 63., u vezi sa članom 59. ZKP FBiH. Po stavu branitelja optuženog, na taj način je optuženom uskraćeno pravo na izbor branitelja, sukladno Ustavu BiH i Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima.

Provjeravajući osnovanost iznesenih žalbenih navoda, ovaj sud je, na osnovu stanja u spisu, utvrdio da iz zapisnika sa sjednice vijeća održane povodom prijedloga za produženje mjere pritvora broj 09 0 K 045675 24 Kv 3 od 11.03.2024. godine slijedi da je na tu sjednicu, pored ostalih, pristupio branitelj optuženog po službenoj dužnosti, advokat Damir Beglerović, a da je u međuvremenu u spis suda dostavljena punomoć potpisana od optuženog za njegovo zastupanje od strane branitelja, advokata Milorada Raševića (postupak provjere autentičnosti punomoći proveden od strane predsjednice vijeća koja vodi glavni pretres), te da je sjednicu vijeća pristupio i advokat Milorad Rašević. Na istoj sjednici vijeća, kako to slijedi iz sadržine navedenog zapisnika, optuženi se, nakon što mu je prvostepeni sud, na njegov navod „U isto doba ako ne mogu zadržati svoje advokate, ne“, ukazao da nije moguće da, kada ima izabranog branitelja kome je dao punomoć, ne može imati i branitelja po službenoj dužnosti, optuženi se izričito izjasnio da mu je izabrani branitelj advokat Milorad Rašević, zbog čega je branitelj po službenoj dužnosti, advokat Damir Beglerović, istrajavao na stavu da on više nije ovlašćen zastupati optuženog u konkretnom predmetu (strana 3. zapisnika), jer optuženi ima izabranog branitelja ali se po zahtjevu suda (strane 5., 6., 7. i 8. zapisnika) ovaj postavljeni branitelj izjasnio u vezi sa prijedlogom tužiteljstva za produženje pritvora optuženom. Nadalje, iz razloga datih u obrazloženju pobijanog rješenja (strana 11., pasus četvrti) slijedi da je prigovore branitelja optuženog Damira Beglerovića, da je on branitelj po službenoj dužnosti, da je optuženi izabrao drugog branitelja i da se u tom slučaju razriješiti dužnosti jer je prisutan i izabrani branitelj na sjednici vijeća, prvostepeni sud cijenio neosnovanim. Tako prvostepeni sud navodi „Obzirom da je sudija za prethodno saslušanje provjerila autentičnost punomoći, odnosno da li je dana u prisustvu sudskog tumača, te da iz tog razloga nije razriješen postavljeni branilac shodno odredbi člana 63. stav 1. ZKP FBiH, vanraspravno vijeće je održalo ročište u prisustvu postavljenog branioca advokata Beglerović Damira, sa čim je bio suglasan optuženi A.D., kao i izabrani branilac, pa time, suprotno navodima postavljenog branioca nije učinjena bitna povreda postupka“.

Imajući u vidu sadržinu ranije navedenog zapisnika sa sjednice vijeća od 11.03.2024. godine kao i sadržinu spisa, ovaj sud nalazi osnovanim žalbene navode da postupanjem prvostepenog suda na naprijed opisani način, optuženom nije omogućeno da ga brani izabrani branitelj jer je, i pored toga što je optuženi u spis suda dostavio punomoć za izabranog branitelja i što se na održanoj sjednici optuženi izjasnio da mu je izabrani branitelj advokat Milorad Rašević, jer je izjašnjenje povodom prijedloga tužiteljstva za produženje pritvora optuženom dao branitelj postavljen po službenoj dužnosti, advokat Damir Beglerović. Naime, u situaciji

kada optuženi u toku postupka umjesto postavljenog branitelja uzme drugog branitelja i pri tome u sudski spis dostavi i punomoć onda će se, shodno članu 63. stav 1. ZKP FBiH, u tom slučaju razriješiti postavljeni branitelj. Iz navedene ili neke druge odredbe ZKP FBiH ne proizilazi da postavljeni branitelj može, i nakon što optuženi sam uzme drugog branitelja, poduzimati radnje u cilju odbrane optuženog. Takvo ovlašćenje postavljenog branitelja ne proizilazi ni iz odredbe člana 64. stav 2. ZKP FBiH, prema kojoj prava i dužnosti branitelja ne prestaju opozivom punomoći do razrješenja branitelja njegovih prava i dužnosti, koja odredba nije primjenjiva u konkretnom slučaju.

Prema tome, u situaciji kada je optuženi u toku postupka, i pored toga što je imao postavljenog branitelja, sam uzeo drugog branitelja i kada se na održanoj sjednici vijeća povodom prijedloga tužiteljstva za produženje pritvora optuženom izjašnjavao postavljeni branitelj, a ne branitelj koga je uzeo sam optuženi i koji je bio prisutan na sjednici, ne može se smatrati da je optuženi suštinski ostvareno prava na odbranu, pored toga što postavljeni branitelj i formalno nije bio razriješen dužnosti. Ovo tim prije što iz sadržine zapisnika sa održane sjednice ne proizilazi da se optuženi saglasio da postavljeni branitelj iznese odbranu, kako to proizvoljno navodi prvostepeni sud u pobijanom rješenju, nego je optuženi izričito izjavio da mu je sada branitelj advokat kome je potpisao punomoć. Ni to što se sa postupanjem na navedeni način saglasio izabrani branitelj, kako navodi prvostepeni sud, nije od relevantnog značaja jer niti jedna zakonska odredba ne propisuje da optuženog, pored izabranog branitelja i uz eventualnu njegovu suglasnost, može zastupati postavljeni branitelj u postupku. S obzirom na takvo stanje u spisu, ovaj sud nalazi da se osnovano u žalbi ističe da je navedenim postupanjem prvostepenog suda optuženom uskraćeno pravo na izbor branitelja a time i pravo na odbranu, pa je na taj način učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d) ZKP FBiH, na koju se osnovano ukazuje žalbom.

Žalbom branitelja optuženog se ukazuje da pobijano rješenje ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama u odnosu na postojanje pritvorskog osnova iz člana 146. stav 1. tačka a) ZKP FBiH, jer je prvostepeni sud, kako se u žalbi navodi, propustio po vlastitom utvrđenju određeno navesti šta iz dokaza tužiteljstva ukazuje na postojanje opasnosti da bi optuženi mogao pobjeći, odnosno da je prvostepeni sud propustio izvršiti savjesnu sudsku analizu i ocjenu dokaza na kojima se prijedlog tužiteljstva zasniva i da o tome iznese razloge. Kako je izostala stvarna ocjena dokaza na kojoj bi se temeljio zaključak suda o postojanju posebnih pritvorskih razloga, po navodima u žalbi, to ima za posljedicu nedostatak razloga o odlučnim činjenicama, pa je slijedom toga učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Međutim, iz obrazloženja pobijanog rješenja slijedi da je prvostepeni sud, na osnovu vlastite ocjene navoda tužiteljstva i dokaza na koje se poziva tužiteljstvo u prijedlogu za produženje pritvora optuženom, dao razloge zašto smatra da su ispunjeni zakonski uvjeti za produženje pritvora optuženom iz osnova propisanog u članu 146. stav 1. tačka a) ZKP FBiH. Stoga su neosnovanim ocijenjeni žalbeni navodi da pobijano rješenje ne sadrži razloge o tim odlučnim činjenicama i da je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH. Navodima u žalbi da prvostepeni sud nije cijenio navode branitelja optuženog da se optuženi nije krio, da je isti boravio na adresi na kojoj je imao prebivalište, se dovodi u pitanje pravilnost zaključka prvostepenog suda o postojanju posebnog pritvorskog osnova iz navedene zakonske odredbe, pa se o tim navodima ovaj sud neće izjašnjavati u okviru žalbenog osnova bitne povrede odredaba krivičnog postupka.

Neosnovanim su ocijenjeni žalbeni navodi da prvostepeni sud nije cijenio prijedlog

odbrane da se optuženom odrede mjere zabrane napuštanje države BiH, čime bi se zamijenila mjera pritvora blažom mjerom, budući da je prvostepeni sud u pobijanom rješenju (strana 12., pasus posljednji i strana 13., pasus prvi) dao određene razloge za svoj zaključak da se određivanjem blažih mjera optuženom ne može postići ista svrha kao i mjerom pritvora.

Iz naprijed iznesenih razloga valjalo je žalbu branitelja optuženog djelimično uvažiti i primjenom člana 337. stav 3. ZKP FBiH pobijano rješenje ukinuti, te predmet vratiti prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Pri ponovljenom odlučivanju prvostepeni sud će ukloniti bitnu povredu odredaba krivičnog postupka na koju mu je ukazano ovim rješenjem, pe će, nakon savjesne ocjene svih relevantnih okolnosti moći donijeti pravilnu i na zakonu osnovanu odluku.

Zapisničarka  
Senida Kurtović,s.r.

Predsjednica vijeća  
Sonja Radošević,s.r.